

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΔΣΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθμός Απόφασης: 1903

Έτος: 2003

Περίληψη

Αλλοδαποί - Πρόσφυγες -. Ναι μεν η εθνική καταγωγή του αιτούντος ή η αντίθεσή του προς το κρατούν στη χώρα καθεστώς δεν αρκούν για να υπαχθεί στο ειδικό προστατευτικό καθεστώς της Συνθήκης της Γενεύης, εν προκειμένω όμως, με την ασκηθείσα ενώπιον του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως προσφυγή, είχαν προβληθεί συγκεκριμένοι ισχυρισμοί, συνοδευόμενοι από ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία, που αφορούσαν, αφ' ενός μεν στη δράση του αιτούντος και μελών της οικογενείας του, η οποία θα μπορούσε να δικαιολογήσει φόβο διώξεως του λόγω εθνικότητας και πολιτικών πεποιθήσεων, αφ' ετέρου, δε στους λόγους για τους οποίους ο αιτών δεν θα ήταν ασφαλής από της απόψεως αυτής, στο Βόρειο Ιράκ (Αντίθετη μειοψηφία).

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 1903/2003

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 13 Μαρτίου 2001, με την εξής σύνθεση: Α. Τσαμπάση, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Δ. Πετρούλιας, Γ. Παπαγεωργίου, Σύμβουλοι, Δ. Γρατσίας, Β. Κίντζιου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Α. Κολιοπούλου. Για να δικάσει την από 2 Νοεμβρίου 2000 αίτηση:

του Η. Η. Η, υπηκόου Ι., κουρδικής καταγωγής, κατοίκου Περιστερίου Αττικής (*), ο οποίος παρέστη με την δικηγόρο Α. Συκιώτου (Α.Μ. 12786), που την διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Δημοσίας Τάξης, ο οποίος παρέστη με την Α. Ροδοκάλη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 3/607662/29-7-2000 απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Παρέδρου Δ. Γρατσία.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξούσια του αιτούντος, η οποία ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, που ζήτησε την απόρριψη της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικα-

στηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α
Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη και το παράβολο (1049261/2000 διπλότυπο εισπράξεως της Δ.Ο.Υ. Ενσήμων και Δικαστικών Εισπράξεων Αθηνών και 1694998, 1826774/2000 ειδικά έντυπα παραβόλου).

2. Επειδή, ο αιτών, ο οποίος είναι Ιρακινός υπήκοος και ανήκει στην κουρδική μειονότητα, εισήλθε παράνομα στην Ελλάδα, μέσω του ποταμού Έβρου, την 3.9.1995 και υπήχθη αρχικώς, μαζί με άλλους ομοεθνείς του, στο καθεστώς προσωρινής προστασίας της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Την 16.5.1998 υπέβαλε αίτηση αναγνώρισέως του ως πρόσφυγα υπό την έννοια της Συμβάσεως της Γενεύης, η οποία απερρίφθη με την υπ' αριθμ. 3/607662/9.4.2000 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, κατά δε της αποφάσεως αυτής άσκησε, ενώπιον του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, προσφυγή του άρθρου 3 παράγραφος 3 του Π.Δ. 61/1999. Η προβλεπόμενη στο τελευταίο αυτό Π..Δ/γμα ειδική γνωμοδοτική επιτροπή ετάχθη μεν, με την από 22.6.2000 γνωμοδότησή της, υπέρ της αναγνώρισέως του ως πρόσφυγα, ακολούθησε, όμως, η υπ' αριθμ. 3/607662/ 29.7.2000 απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, με την οποία απερρίφθη η προσφυγή και του επετράπη μόνον, κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 8 του Π.Δ. 61/1999, η προσωρινή παραμονή στην Ελλάδα για ανθρωπιστικούς λόγους. Με την κρινόμενη αίτηση ζητείται ήδη εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς η ακύρωση της ως άνω υπουργικής αποφάσεως, κατά το μέρος που αφορά στην οριστική απόρριψη του αιτήματος του αιτούντος περί αναγνώρισέως του ως πρόσφυγα.

3. Επειδή, η Διεθνής Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, υπογραφέισα στη Γενεύη την 28.7.1951 και κυρωθείσα με το ΝΔ 3989/1959 (Α' 201), ορίζει στο άρθρο 1Α παράγραφος 2 (όπως η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παράγραφος 2 του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης της 31.1.1967, κυρωθέντος με τον ΑΝ 389/1968, Α' 125) ότι ως «πρόσφυγας» νοείται, μεταξύ άλλων, και κάθε πρόσωπο, το οποίο «συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας, της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή λόγω του φόβου τούτου δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της Χώρας ταύτης». Εξ άλλου, ο Ν. 1975/1991, τιτλοφορούμενος «Είσοδος - έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαιση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισεως αλλοδαπών προσφύγων κ.λπ.» (Α' 184) ορίζει στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 (αντικατασταθέντος με το άρθρο 2 του Ν. 2452/1996, Α' 283) ότι «(...) ο αλλοδαπός που βρίσκεται καθ' οιονδήποτε τρόπο στο Ελληνικό έδαφος, αναγνωρίζεται ύστερα από αίτησή του ως πρόσφυγας και του παρέχεται άσυλο, εφόσον στο πρόσωπό του συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1Α της από 28.7.1951 Διεθνούς Σύμβασης της Γενεύης «περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων» (...), όπως τροποποιήθηκε με το από 31.1.1967 Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης (...)». Ο αυτός νόμος χορήγησε, με την παράγραφο 1 του άρθρου 24, αντικατασταθέντος με το άρθρο 1 του Ν. 2452/1996, νομοθετική εξουσιοδότηση με αντικείμενο τη θέσπιση διαδικασίας αναγνώρισεως αλλοδαπού ως πρόσφυγα. Κατ' επίκληση της τελευταίας αυτής εξουσιοδοτήσεως, εκδόθηκε αρχικά το Π.Δ. 83/1993, Α' 36 (το οποίο ίσχυε κατά το χρόνο καταθέσεως της αιτήσεως αναγνώρισεως του αιτούντος ως πρόσφυγα) και στη συνέχεια το Π.Δ. 61/1999, Α' 63 (το οποίο ίσχυε κατά το χρόνο απορρίψεως του ανωτέρω αιτήματος). Στο άρθρο 2 παράγραφοι 1, 2 και 3 του Π.Δ. 61/1999 ορίζεται ότι το αίτημα του αλλοδαπού εξετάζεται αρχικώς από την κατά τόπο αρμόδια αστυνομική αρχή, καθώς επίσης και ότι η εξέταση περιλαμβάνει συνέντευξη του ενδιαφερομένου, με τη βοήθεια διερμηνέα, προκειμένου να επιβεβαιωθεί το περιεχόμενο της αιτήσεώς του και να διευκρινισθούν οι λόγοι που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα του. Το αυτό άρθρο 2 προβλέπει, επίσης, στην παράγραφο 6, ότι μετά το πέρας της συνεντεύξεως ο υπάλληλος

που τη διενήργησε συντάσσει έκθεση, η οποία, κατά τα άρθρα 2 παράγραφος 9 και 3 παράγραφος 1 του Π.Δ. 61/1999, διαβιβάζεται, μαζί με το λοιπό φάκελο, στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως, η δε απόφαση περί αναγνώρισεως του αλλοδαπού ως πρόσφυγα ή περί απορρίψεως του αιτήματός του εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου, κατόπιν προτάσεως της Διευθύνσεως Κρατικής Ασφάλειας. Ο αρμόδιος για τη διατύπωση της προτάσεως υπάλληλος συλλέγει, κατά το ως άνω άρθρο 3 παράγραφος 1, κάθε στοιχείο χρήσιμο για την υπόθεση και έχει τη δυνατότητα, κατά την αυτή διάταξη «να ζητεί τις απόψεις και άλλων Αρχών (...) και πληροφορίες από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις, ιδίως σε ό,τι αφορά την κατάσταση σε τρίτες χώρες προέλευσης ή διέλευσης και (...) να προβαίνει σε επανεξέταση του ενδιαφερομένου για παροχή διευκρινίσεων ή κατάθεση συμπληρωματικών στοιχείων προς τεκμηρίωση της εισήγησής του, εφόσον κρίνει τούτο αναγκαίο η διαταχθεί σχετικά». Τέλος, εάν απορριφθεί το αίτημά του, ο αλλοδαπός δικαιούται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφοι 3 έως 7 του Π.Δ. 61/1999, να ασκήσει προσφυγή, επί της οποίας αποφαινεται ο Υπουργός Δημοσίας Τάξεως, κατόπιν γνώμης ειδικής επιτροπής, η οποία καλεί τον ενδιαφερόμενο να παραστεί κατά τη συνεδρίασή της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει διευκρινίσεις ή να υποβάλει τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία.

4. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, ο αιτών προέβαλε, με την ασκηθείσα ενώπιον του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως προσφυγή του, ότι: Είναι από το έτος 1977 μέλος της οργανώσεως «Πατριωτική Ένωση του Κουρδιστάν» (PUK). Το 1982 η οικογένειά του υποχρεώθηκε από τις αρχές να εγκαταλείψει την πόλη Κιρκούκ και να εγκατασταθεί στην πόλη Σουλειμανίγιε του ιρακινού Κουρδιστάν. Τον Ιούνιο του 1986 συνελήφθησαν στην πόλη αυτή οι δύο αδελφοί του αιτούντος, με την κατηγορία ότι ήσαν μέλη του PUK, ενώ δύο μέρες αργότερα συνελήφθη στη Βαγδάτη και ο αιτών, με την ίδια κατηγορία. Μετά από κράτηση έξι μηνών, στη διάρκεια της οποίας βασανίστηκε επανειλημμένα, καταδικάσθηκε σε θάνατο. Αποφυλακίσθηκε τον Αύγουστο του 1988, κατ'εφαρμογή χορηγηθείσης τότε γενικής αμνηστίας, οπότε και έμαθε ότι ένας από τους αδελφούς του είχε εκτελεσθεί. Από τα τέλη του 1988 μέχρι το 1992 δεν είχε επαφή με την προμνησθείσα οργάνωση, από του έτος 1992, όμως, έπειτα από κουρδική εξέγερση στο Βόρειο Ιράκ, ο αιτών δραστηριοποιήθηκε εκ νέου στη Βαγδάτη και τελούσε, για το λόγο αυτό, υπό παρακολούθηση από τις αρχές ασφαλείας. Το 1995 αναγκάσθηκε να εγκαταλείψει τη Βαγδάτη και εγκαταστάθηκε στη Σουλειμανίγιε, όπου, όμως, λόγω του ότι του ανετέθη από το PUK ο εντοπισμός όσων μελών του συνεργάζονταν με τις υπηρεσίες ασφαλείας του καθεστώτος της Βαγδάτης, κινδύνευε η ζωή του από τους πράκτορες των τελευταίων αυτών υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό και κατόπιν συστάσεων του PUK, το οποίο και κάλυψε τη δαπάνη για το ταξίδι, αναχώρησε μέσω Ιράν και Τουρκίας για την Ελλάδα. Προς απόδειξη δε των ισχυρισμών του αυτών, προσκόμισε: α) την από 13.3.1999 βεβαίωση της «Πατριωτικής Ένωσης του Κουρδιστάν» (PUK), σύμφωνα με την οποία είναι ενεργό μέλος της οργανώσεως αυτής από του έτους 1979 και β) την από 15.7.1999 βεβαίωση του «Ιατρικού Κέντρου Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων», υπογραφόμενη από την ιατρό - διευθύντρια του Κέντρου, σύμφωνα με την οποία ο αιτών έχει στο παρελθόν υποστεί βασανιστήρια και «παρουσιάζει ουλή 2 εκατοστών στην προσθία κνημιαία επιφάνεια του αριστερού ποδός». Η προβλεπόμενη στο Π.Δ. 61/1999 ειδική γνωμοδοτική επιτροπή ετάχθη κατά πλειοψηφία, έπειτα και από προφορική εξέταση του αιτούντος, υπέρ της αποδοχής της προσφυγής του, με την από 22.6.2000 γνωμοδότησή της, στην οποία αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Από τα στοιχεία του φακέλου του (ταυτότητα μέλους PUK, έγγραφο «Διεθνούς Αμνηστίας κ.λπ.) σφόδρα πιθανολογείται η αντίθεση του προσφεύγοντος προς το πολιτικό καθεστώς στη χώρα του και ότι αυτή αποτελεί λόγο αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητος. Από την κατάθεσή του προέκυψε ότι λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων και της καταγωγής του υπέστη δίωξη από τις αρχές της χώρας του». Ακολούθησε, όμως, η προσβαλλομένη απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, με

την οποία η προσφυγή του αιτούντος απερρίφθη με την εξής αιτιολογία: «Η επίκληση του γεγονότος ότι ο προσφεύγων είναι αντίθετος προς το κρατούν καθεστώς στη χώρα του αλλά και η κουρδική καταγωγή του, από μόνα τους, δεν αρκούν για να αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πρόσφυγα. Θα ηδύνατο να είχε αναζητήσει καταφύγιο σε άλλο τμήμα της χώρας του, όπου θα απολάμβανε της προστασίας των εκεί αρχών (Βόρειο Ιράκ)». Η αιτιολογία όμως αυτή, όπως διατυπώνεται στην υπουργική απόφαση, είναι πλημμελής. Και τούτο, διότι ναι μεν η εθνική καταγωγή του αιτούντος ή η αντίθεσή του προς το κρατούν στη χώρα του καθεστώς δεν αρκούν για να υπαχθεί στο ειδικό προστατευτικό καθεστώς της Συνθήκης της Γενεύης, εν προκειμένω, όμως, με την ασκηθείσα ενώπιον του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως προσφυγή, είχαν προβληθεί συγκεκριμένοι ισχυρισμοί, συνοδευόμενοι από ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία (βεβαίωση κουρδικής οργανώσεως, βεβαίωση του «Ιατρικού Κέντρου Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων»), που αφορούσαν, αφ' ενός μεν στη δράση του αιτούντος και μελών της οικογένειάς του, η οποία θα μπορούσε να δικαιολογήσει φόβο διώξεώς του λόγω εθνικότητας και πολιτικών πεποιθήσεων, αφ' ετέρου δε στους λόγους για τους οποίους ο αιτών δεν θα ήταν ασφαλής, από της απόψεως αυτής, ούτε στο Βόρειο Ιράκ. Επί τη βάση των ανωτέρω στοιχείων και της προφορικής εξετάσεως του αιτούντος, η ειδική γνωμοδοτική επιτροπή πείσθηκε, άλλωστε, ότι ο αιτών υπέστη στη χώρα του διώξεις λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων. Επομένως, η προσβαλλομένη απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως είναι πλημμελώς αιτιολογημένη και για τον λόγο αυτόν, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει, κατ' αποδοχήν της κρινομένης αιτήσεως, να ακυρωθεί. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Γ. Παπαγεωργίου, ο οποίος διετύπωσε την εξής άποψη: Σύμφωνα με το περιεχόμενο της προσφυγής του, ο αιτών υπέστη από το καθεστώς του Ιράκ διώξεις (φυλάκιση, βασανιστήρια, καταδίκη σε θάνατο), οι οποίες έπαυσαν το έτος 1988, έκτοτε δε και μέχρι το 1995 μετεκινείτο σε διάφορες αποστολές στο μη ελεγχόμενο από το εν λόγω καθεστώς Κουρδιστάν (Βόρειο Ιράκ), όπου και εγκαταστάθηκε. Εξ άλλου, εκτός από την προμνησθείσα βεβαίωση περί της ιδιότητός του ως μέλους της «Πατριωτικής Ένωσης Κουρδιστάν», δεν προσεκόμισε ειμή μίαν «ιατρική γνωμάτευση», από 15.7.1999, του «Ιατρικού Κέντρου Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων», περί των βασανιστηρίων στα οποία υπεβλήθη, η αναλυτικώτατη, όμως, αυτή «ιατρική γνωμάτευση» δεν περιέχει (ούτε, άλλωστε, θα μπορούσε να περιέχει, εν όψει του ότι τα βασανιστήρια –κατά την προσφυγή του αιτούντος- έλαβαν χώρα προ του 1988) ιδίαν διαπίστωση περί βασανιστηρίων αλλά στηρίζεται σε σχετική περιγραφή του αιτούντος. Εν όψει, συνεπώς, των προπεριγραφέντων ισχυρισμών της προσφυγής, η, αμφισβητούμενη, κατά την πλειοψηφία, αιτιολόγηση της κρίσεως ότι ο αιτών «θα ηδύνατο να είχε αναζητήσει καταφύγιο σε άλλο τμήμα της χώρας του όπου θα απολάμβανε την προστασία των εκεί αρχών (Β. Ιράκ)» παρίσταται, κατά την εν λόγω μειοψηφούσα γνώμη, νόμιμη και επαρκής, δεδομένου μάλιστα ότι, ως προς τις συνθήκες διαβιώσεώς του στο Β. Ιράκ μετά το 1988, ο αιτών δεν είχε προσκομίσει κανένα αποδεικτικό στοιχείο.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την υπό κρίση αίτηση.

Ακυρώνει, κατά τα εκτιθέμενα στο αιτιολογικό, την υπ' αριθμ. 3/607662/29.7.2000 απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, κατά το μέρος που προσβάλλεται, ήτοι κατά το μέρος που αφορά στην απόρριψη του αιτήματος του αιτούντος περί αναγνωρίσεώς του ως πρόσφυγα.

Διατάσσει την απόδοση του καταβληθέντος παραβόλου.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος, η οποία ανέρχεται στο ποσό των επτακοσίων εξήντα (760) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 21 Μαρτίου 2001

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Α. Τσαμπάση

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 2 Ιουλίου 2003.

Η Γραμματέας

Α. Κολιοπούλου

Η Πρόεδρος του Α΄ Τμήματος
Α. Τσαμπάση

Η Γραμματέας του Δ΄ Τμήματος Διακοπών
Α. Τριάδη